

Jiřina nuceně nasazená

Eliška Bennetová

Eliška Bennetová

JIŘINA – NUCENĚ NASAZENÁ

Copyright

Autorka: Eliška Bennetová

Vydal: Martin Koláček – E-knihy jedou

2014

ISBN:

978-80-7512-057-1 (ePub)

978-80-7512-058-8 (mobipocket)

978-80-7512-059-5 (pdf)

ÚVOD

Když je člověku přes osmdesát, začne vzpomínat.

Kromě rutiny, co zná snad každý z nás, se může přihodit i spousta jiných, výjimečných událostí. Ať už zlých nebo dobrých. Záleží na tom, jak se na to podíváme. Když probírám svůj život, vše co jsem zažila, ať se to nezdá, je dobré. Nemá cenu být naštvaná, zhroucená či nad vším žehrat. Jistě, že v první chvíli mě to zlé strašně ranilo a bolelo to, ale s odstupem času jsem dala zapravdu starému rčení - „všechno zlé je pro něco dobré“. Můj život začal nádherně. Moje maminka a tatínek se měli velmi rádi. A i když jsme neměli hodně peněz, hudba a zpěv nás vždycky rozveselila. Je pravda, že maminka si své prožila. Můj pravý otec, první manžel maminky, velmi brzy zemřel a moc si ho nepamatuji, ale prý byl moc hodný a pracovitý. Zastal snad 3 čeledíny najednou. Takovou měl sílu. Měla jsem v té době staršího bratra Josefa a taky jednoho mladšího Slávka. Asi po několika letech, si maminka vzala našeho druhého otce – nevlastního, který byl taky hodný. Sice moc síly neměl, ale zato byl usměvavý, muzikální a byla s ním legrace. Chvíli poté, co se vzali, se narodila naše sestra Anička. Našeho nevlastního otce jsme měli rádi. Vždycky, když jsme něco provedli, byl to on, kdo maminku přemluvil, aby na nás nebyla přísná. Když se maminka zlobila, vzal tatínek trubku, a hrál, a hrál, dokud maminka nezačala tančit a smát se. Pak jsme se přidali i my a užili si ten den spoustu legrace.

Ale jak to tak bývá, vše netrvá věčně.

My děti, jsme vyrostly a přišla válka. Přesněji, 2. světová válka. Mysleli jsme si, že to bude trvat jen chvíli, měsíc, snad dva, a že se to nás ani nedotkne, ale opak byl pravdou.

Kromě toho, že jsme byli omezování, jsme se na vlastní kůži s válkou setkali až skoro na jejím konci. Můj bratr Josef nenarukoval kvůli zdraví, a Slávek v roce 1943 šel do války, zdánlivě za nás za všechny.

A proč říkám zdánlivě?

Mysleli jsme, že bude jediný, kdo se s válkou takto zblízka setká, ale Bůh tomu chtěl jinak a tak jsme se všichni museli podvolit.....

1. KAPITOLA

15. 1. 1944

Byl začátek roku 1944, 15. ledna. Byl krásný zimní den. Všude bylo bílo, jen tu krásnou, posvátnou oázu rušili němečtí vojáci, střelba a vojenská letadla. Náš kraj byl v protektorátu a my jsme se modlili, aby válka konečně skončila. Bylo mi 19 a 3. února jsem měla oslavit, s rodinou, své narozeniny. Už dnes jsme všechno začali chystat a objednávat různé potraviny.

Ale nevěděli jsme, že se naše plány záhy rozplynou jako pára nad hrncem.

Jako každý den, jsme s maminkou uklízely dům, vařili jídlo a pokluzaly náš dobytek. Měli jsme krávy, koně, králíky, slepice a husy. Den rychle ubíhal a při vaření večere maminka povídá:

„ Hlavně se, děvče, dobře vdej, ať nemusíš dřít bídu s nouzí.“

„ Maminko, přece mám na vdávání ještě čas. Kdo by Vám tady pomáhal?“
Odpověděla jsem.

„ Nezapomeň, že už nejsme nejmladší, a když už nebudeme moci, tak všechny dobytek prodáme. Teda kromě králíků a slepic, ty pro nás nebudou problém,“
řekla máma.

Odstavila hrnec z kamen a přistoupila ke mně. Podívala jsem se na ni. Nevím, čím to bylo, ale začala jsem ji vidět úplně jinak. Připadala mi strašně zranitelná a upracovaná. Její hluboké vrásky na obličeji, značily životní příběh ženy, jejíž osud byl nesmazatelně vryt do kdysi nádherné tváře, která byla srovnatelná s kteroukoli filmovou hvězdou. Ale Bůh tomu chtěl, že její cesta byla trnitá, ale ona, tu svou cestu, přijala s pokorou a vděčností. Říkala jsem si, že taky bych chtěla být, ve svém životě, tak statečná jako ona.

„ O nás, se neboj, hlavně, ať jsi šťastná Ty!“ Řekla máma a pohladila mě po tváři. Vzala jsem její ruce do svých a políbila je.

„ Maminko, moje zlatá, vím, jak to myslíš, ale je mi teprve 19 a nechci Vás tady nechat samotné. Uvidíš, jednou se objeví muž, se kterým budu šťastná a spokojená, ale do té doby na mne, prosím, nenálehej. Až skončí válka, všechno bude jiné, sestra bude větší, pak určitě se ten pravý muž najde. Uvidíš, věř mi,“
naléhala jsem.

Pravdou, ale bylo, že jsem se ještě nechtěla vdávat, vždyť jsem byla ještě strašně mladá, ale to jsem mámě říct nemohla.

Přesto, mi máma řekla větu, kterou jsem vůbec nečekala. Dokonce jsem si myslela, že umí číst mé myšlenky. Což by mě vůbec nepřekvapilo.

„ Dobře, dcerko, rozumím Ti, i já jsem byla mladá, ale nečekej příliš dlouho.“

„ Nebudu, mami, nebudu. Děkuji Ti, “ uklidňovala jsem ji.

Máma se jen, s laskavostí ve své tváři a v očích, usmála.

„ Tak pojď, doděláme večeri, za chvíli přijde táta. Kde je vůbec Anežka?“ zeptala se máma.

„ Za chvíli přijde. Poslala jsem ji pro mouku,“ odpověděla jsem.

„ Dobře, dobře,“ řekla máma unaveně.

* * *

Další dny ubíhaly jako ostatní - rychle. Každý týden, jsem se těšila na neděli, až půjdeme na mši a budu moci zpívat. To mě moc bavilo, už když jsem byla malé dítě. Když jsem poprvé uslyšela zpívat náš kostelní sbor při mši, umínila jsem si, že jednou budu mezi nimi. Za nějaký čas, jsem šla společně s mou nejlepší kamarádkou Tončou, za naším farářem a poprosily jsme ho, aby nás do sboru vzal taky.

„ Děvčata, vy opravdu chcete zpívat ve sboru?“ divil se pan farář.

„ Ovšem, pane faráři, moc nás to baví.“ řekly jsme dvojhlasně.

Tenkrát, nám bylo tak kolem patnacti let a zpěváci v kostele, byli pro nás uctívaní lidé, stejně jako je dnes, třeba Karel Gott. Pan farář tehdy vyslyšel naše prosby a od té doby, jsme se staly členkami našeho kostelního sboru, na což jsme byli, jak se patří, hrdé. Teď, když je mi o čtyři roky více, můj zájem o zpěv neopadl, ale naopak, je ještě silnější, než kdy předtím. Ostatní mi říkali, že bych klidně mohla zpívat profesionálně, ale to jsem nechtěla. Líbilo se mi zpívat v kostele. Kostel vytváří krásnou atmosféru, jeho zdi a prostor celé budovy dělá z písně krásný skvost, který je záhodno poslouchat, a také mu naslouchat. Kdo to někdy zažil, určitě mi dá za pravdu.

2. KAPITOLA

30. 1. 1944

Ráno bylo jako každé jiné - samá práce, ale i radost a smích - i když ten, nás odpoledne přešel. Byla jsem s mámou ve chlévě a pokluzaly jsme. Když už jsme skoro končily, objevila se ve dveřích Tonča.

„ Dobré odpoledne, jak se máte?“ smutně nás pozdravila.

„ Ahoj Tončo,“ pozdravily jsme ji s mámou – skoro jednohlasem.

„ Copak, vypadáš, jako by Ti uletěly včely?“ řekla jsem pobaveně.

„ Taky, že jo. Nesu Vám špatnou zprávu,“ řekla Tonča.

Máma přestala pracovat a podívala se vážně na Tonču.

„ Co se stalo?“ řekla máma skoro zděšeně, „ Něco s Vašima?“ a pomalu šla k Tonči.

„ Ale kdepak, naši jsou v pořádku,“ uklidnila mámu.

„ Už jsem se lekla, tak povídej, co se děje. Leze to z Tebe jako z chlupaté deky,“ zažertovala máma.

„ No, ta zpráva, se týká nás mladých,“ řekla Tonča a podívala se na mne.

„ Jak to myslíš?“ zeptala jsem se.

„ No, ráno v rádiu hlásili, že všichni mladí, narození v roce 1924, musí jít pracovat do Rajchu. Kdo to odmítne nebo uteče, bude potrestán vězením na 1 rok nebo vysokou pokutou.“ svěřila se Tonča, se slzami v očích.

„ Ale,“ mávla jsem rukou, „ třeba je to jen nějaká fáma, to by nám přece neudělali, i když to jsou Němci, no ne?“

„ Ale můžou, oni teď můžou všechno,“ řekla smutně máma.

„ Říkali, že všem, koho se to týká, pošlou dopis,“ povídá Tonča.

„ Tak uvidíme,“ řekla jsem, a protože jsem už dostávala hlad, zeptala jsem se Tonči:

„ Dáš si vánočku? Před chvílí jsme ji dopekli.“

„ Jasně,“ odpověděla , „ ale za hodinu musím být doma, budeme drát peří. Přijdete taky? “

zeptala se.

„ Určitě, doděláme to tu, chvíli si odpočineme, něco si dáme na zub a půjdeme,“ ujistila ji máma.

„ Chcete pomoci?“ zeptala se starostlivě Tonča.

„ Ale kdepak,“ povídá máma, „ale můžeš jít do kuchyně a zatím, než to doděláme, uvařit mléko pro čtyři. Tedy při nás tři a Anežku, táta šel na pole a přijde až večer. Nechala jsem mu donést svačinu.“

„Dobře, tak já jdu.“ ohlásila Tonča.

* * *

Drhnutí peří se dělá tak, že vezmete suché peříčko a odtrhnete chmýří od spinky. Vůbec to není těžké, ale zato hodně pracné. To odpoledne bylo kouzelné. Bylo nás tam celkem 12 žen a asi 6 dětí na peci. Všechny jsme seděly kolem stolu, draly jsme peří, zpívaly, povídaly příběhy a taky pohádky. Mezi námi byla i babi Stránská. Moje nejoblíbenější sousedka. V té době, jí už bylo kolem 80-ti let. Není to naše pravá babička, ale říkáme jí tak, protože se to k ní hodí. Vždycky byla velmi hodná, svého manžela ztratila už velmi dávno a její jediný syn zahynul minulý rok na frontě.

Když jsem byla malá, a drhlo se peří, leželi jsme na peci a babi Stránská nám vyprávěla pohádky. Anežka už byla taky na světě a všichni jsme naslouchali, a také jsme měli spoustu otázek.

„ Babi, a co udělal ten drak?“ ptala jsem se.

„ No, představ si, že nic. Princezna natrhala na louce kytičku a šla za drakem. Když k němu přišla, dala mu ji za ucho a stali se kamarádi.“ vysvětlovala babi.

„ No, a co ten princ?“ nedala jsem se odbýt.

Babi se zasmála:

„ Tak princ, se vši parádou odjel domu a už se na zámku neukázal.“

„ A Jeník?“

„ Jeník, ten se konečně odhodlal a šel si vyprosit, k panu králi, svou milovanou princeznu Libušku. A za tři dny byla svatba, a všichni byli moc šťastní,“ dovyprávěla babi naší oblíbenou pohádku.

„ Jé, to krásná pohádka!“ vzdychla Anežka. „ Ještě jednu, prosíím,“ žadonila.

„ I kdepak,“ řekla babi, „ honem na kutě, už je hodin, jak na kostele.“

„ A zítra nám povíš další?“ nedala se Anežka.

„ Jestli maminka dovolí, tak určitě Ti přijdu povědět další,“ řekla babi.

Anežka se prosebně podívala na maminku. Máma věděla, že si to Anežka nedá vymluvit, a tak povídá:

„ Jistěže, naše drahá susedko, vždy u nás budete vítána.“

„ Děkuji Ti, moje milá. Ráda zítra přijdu,“ srdečně odpověděla babi a odešla.

* * *

Čas utíkal jako voda. Týden před mými narozeninami jsme si s mámou řekly, že je, jak se patří, oslavíme. Máma upeče dort a na oběd budeme mít brambory a pečené maso. I když zrovna nejsme chudí, maso máme jen na výjimečné dny a oslavy. Pozvali jsme také Tonču s rodiči. A protože se Tonča narodila ve stejném roce, jen o dva dny později, rozhodli jsme se, že to oslavíme spolu najednou. Tonča byla vždycky moje nejlepší kamarádka, nikdy mě nenechala na holičkách a já jsem jí za to vděčná. Vždy jsem se na ni mohla spolehnout, stejně jako ona na mě. Jsem vděčná Bohu, že ji mám.

Přípravy probíhaly na jedničku, a kdyby nebylo války, křiku, hromobití pušek, děl a bomb, bylo by všechno naprosto perfektní.

3. KAPITOLA

1.2.1944

Den byl krásný. Bylo slyšet smích dětí, které venku stavěly sněhuláka a sjížděli vzdejší kopec na starých hrcích. Zrovna jsme s mámou seděly u stolu a doladřovaly mou oslavu, když někdo zaklepal na dveře.

„Kdopak to k nám jde? To bude asi Tonča,“ řekla s úsměvem máma a šla otevřít dveře.

„Dobrý den, promiňte, že Vás ruším,“ řekl smutně postmistr a sundal si z hlavy čepici.

„Proč tak smutně, sousede?“ zeptala se máma, „jen pojd'te dál, sedněte si, ať nám nevynesete spaní.“

„Děkuji, děkuji, to nebude potřeba, nesu pro Jiřku rekomando,“ smutně se na mě podíval a pokračoval, „je mi to líto, jen potřebuji Váš podpis.“

Nechápavě jsme se, na sebe s mámou, podívaly. Šla jsem poslušně podepsat listinu a převzala jsem dopis.

„Děkuji a přeji hodně štěstí, s pánem Bohem,“ řekl postmistr a odešel.

Vůbec jsme s mámou nechápaly, co se s ním stalo. Vždycky byl usměvavý, žertoval, vykládal vtipy a dnes byl jako vyměněný.

„Tak se podívej, co to je. Od koho to je?“ zeptala se zvědavě máma.

Podívala jsem se na adresu:

„Je to z Říše,“ řekla jsem a strachy jsem polkla.

V duchu jsem si říkala:

„Že by Tonča měla přece jen pravdu? To snad ne, co jen budeme dělat,“ posteskla jsem si. Když jsem nabrala odvahu, otevřela jsem dopis a začala jsem číst:

„ Prikazovací výměr, podle 1 vládn. Nařízení ze dne 4. V. 1942, jímž se činí některá opatření o řízení práce (Sb. 154/42), prikazujete se k firmě – název neumím přečíst.“

„ To nevadí. Přečti, co je tam dál. Kam Tě posílají? “ nedočkavě se ptala máma.

„ Posílají mě do Erfurtu,“ našla jsem v dopise ještě jeden papír, „ podívej je tu ještě jeden. Mám si sbalit jen ty nejnnutnější věci, maximálně jedno zavazadlo a 3. 2. 1944 v osm hodin večer mám být na vlakovém nádraží. Pokud se nedostavím, pak mi dají pokutu 100 000,- nebo mě zavřou do vězení na 1 rok, “ dočetla jsem.

Chvíli jsme obě mlčely. Začaly se mi do očí hrnout slzy a se vzlyky jsem řekla:

„Tak přece jen měla pravdu.“

„ Snad nebude tak zle, to vydržíš. Jsi silná holka. Ty to zvládneš,“ řekla máma a pohladila mě po ruce.

Podívala jsem se na ni a v jejích očích jsem viděla slzy, strach a bolest. Věděla jsem, že mě chce potěšit a povzbudit. A já, v té chvíli, jí za to byla vděčná, a šťastná, že mám takovou maminku.

Najednou máma vstala a rozhodně řekla:

„ Víš, co? Tu oslavu uděláme zítra. Přestaň brečet, stejně to ničemu nepomůže, a utři si slzy. Utíkej za Tončou a řekni u nich doma, ať zítra přijdou. Upeču mezitím dort. Tak honem běž, “ povzbudila mne, „ beztak Tonča dostala taky ten zpropadený dopis. No tak, nekoukej tak na mě, utíkej.“

Bylo to strašně zvláštní, ale dalo mi to velkou sílu. Utřela jsem si slzy a vstala jsem.

Vítězně jsem prohlásila:

„ Máš pravdu, maminko, už jdu.“

Objala jsem ji a dala ji pusku na tvář.

„ Ale no tak, utíkej,“ zasmála se máma.

„ Jo, už letím,“ opětovala jsem její úsměv a máma mě pohladila po tváři. S těžkým srdcem jsem odešla.

* * *

Když jsem vyšla z domu, podívala jsem se do okna kuchyně. Chtěla jsem mámě zamávat, ale uviděla jsem něco, co mi dlouho nedalo spát. Máma tam pořád stála. Najednou si sedla, dala si hlavu do dlaní a plakala. Začaly se mi slzy kutálet po tváři.

Najednou, mi připadala strašně vzdálená. Chtěla jsem jít zpět a uklidnit ji, ale pak jsem si to rozmyslela.

Přemýšlela jsem, co bych jí asi tak řekla.

Že mám strach?

Že se bojím, že už se nikdy nevidíme?

Že se bojím smrti?

Že se bojím, že nás někam zavezou a všechny postřílejí?

Chápala jsem její pláč, a také i ten svůj.

Otočila jsem se, utřela jsem si slzy a šla jsem za Tončou. Cestou jsem přemýšlela, jak to všechno dopadne. Nejraději bych utekla, ale vím, že bych nejvíce, ublížila své rodině. Určitě by jim SS něco udělala a to jsem nechtěla. Nezbyvá mi nic jiného, než se sbalit a odjet.

Náš pan farář vždycky říkával, že když je nám nejhůře, máme se modlit. Že nám Bůh pomůže.

Je pravda, že jsem jeho radu už několikrát použila. A opravdu to fungovalo. Ale bude to fungovat i teď? Přece jenom, je to jiná situace a daleko těžší.

„ No, uvidíme, “ řekla jsem si v duchu, „ zkusím to.“ Začala jsem se modlit k pánu Bohu, paně Marii a Ježíškovi.

„ Pane Bože, pano Marie, i ty Ježíši Kriste, prosím ochraňujte nás. Ať se stane cokoli, dejte, abychom se ve zdraví vrátili domů. Děkuji. Amen.“

Najednou, ten strach a bezradnost, byla ta tam.

Uvědomila jsem si, že už stojím před Tončiným domem. Dveře byly otevřené, tak jsem zakleपालa:

„ Tončo, jsi tu?“

„ Jasně, pojd' dál, jsem v kuchyni, “ hulákala na mě Tonča.

Vešla jsem do kuchyně a smutně jsem Tonči přiznala:

„ Tončo, promiň, měla jsi pravdu.“

Tonča přestala uklízet a podívala se na mě. Měla plné oči slzí, ale zároveň vypadala odhodlaně a tvrdě.

„ To je dobrý Jiřko, aspoň teď víš, že můžou všechno.“

„ Jo, to jo,“ řekla jsem smutně a začaly se mi kutálet slzy po tváři. Najednou jsme se obejmuly.

„ No tak, děvče, to přece zvládneme, aspoň budeme spolu,“ utěšovala mě.

„ Snad máš pravdu. Bojím se, že nás zabijí,“ řekla jsem smutně.

„ Ale, prosím Tě,“ řekla Tonča, postavila se přede mne a chytla mě za ramena, „ copak by své pracovní otroky zabíjeli? Kdo by jim tam v Říši asi tak dělal? No a kdybys jsi, náhodou, ale fakt jen náhodou, měla pravdu, tak umřeme alespoň spolu – dvě nejlepší kamarádky. To je dobrý, ne? “

usmála se.

„ Ty jsi ale číslo,“ řekla jsem, „ až budeš ležet na smrtelné posteli, ještě budeš všem okolo vykládat legrační příběhy, ne?“

„ Jo, holka, to je možné, ale já nehodlám jen tak brzo zemřít, víš,“ odpověděla a šibalsky se usmála.

Najednou jsme se začaly obě smát a nemohly jsme to zastavit.

Do dveří vešla Tončina máma.

„ I vy holky bláznivé, za dva dny jdete do Říšského pekla, a vy z toho máte snad radost, nebo co !?“

„ Ale ne maminečko, nejsme vůbec rády, ale co nám jiného zbývá, alespoň trochu úsměvu a legrace nám neuškodí. Kdybychom plakaly, víš jak bychom vypadaly? Ty by jsme si brzo nenašly ženichy, že jo Jiřko? “ usmála se Tonča a políbila mámu na tvář.

„ Jasně, Tonča má pravdu,“ přikývla jsem.

„ Hm, ... vlastně máte obě pravdu. Jen doufám, že se nám obě ve zdraví vrátíte,“ odvětila Tončina máma starostlivě.

„ Maminko, neboj se o nás, zdravé se vrátíme, uvidíš,“ utěšovala ji Tonča.

„ Jo, abych nezapomněla, máma Vám vzkazuje, že tu oslavu uděláme zítra,“ oznámila jsem.

„ Dobře, dobře, přijdeme. Doneseme taky něco na zub, jak jsme byli domluveni,“ řekla Tončina máma.

4. KAPITOLA

2. 2. 1944

Spolu s mámou jsme dělaly oběd, najednou se máma přidržela stolu a sedla si na židli.

„ Maminko, jsi v pořádku ?“ zeptala jsem se.

Ale jistě děvče, nějak mě přemohla únava,“ odpověděla máma. Klekla jsem si k ní, vzala jsem její ruce do svých a políbila je.

„ Jsi si jistá?“ nedala jsem se.

„ Ale ano, jen mě něco napadlo,“ odmlčela se, jako by hledala vhodná slova, „ pamatuješ si na svého bratra?“

„ Ano maminko, pamatuji si na něj,“ řekla jsem smutně.

„ Když jsme ho ztratili, myslela jsem si, že to nepřežiju. Ale pak jsem pomyslela na Vás, na Tebe, Aničku a Slávka. Mé srdce poskočilo štěstím, že i když jsem ztratila jednoho, další 3 ještě mám, a udělám vše proto, aby to tak bylo napořád. Nejprve odešel do války Slávek a teď nám válka bere i Tebe. Nepřežili bychom, kdybychom měli přijít i o Vás. Slib mi, že neuděláš nic, co by Ti ublížilo, a že je tam budeš poslouchat. Víš, že za neposlušnost můžeš být zastřelená! Slib mi to!“ naléhala na mě máma.

„ Neboj se, maminečko zlatá, nic se mi nestane, vrátím se zdravá, vdám se, budu mít krásné děti a Vy vnoučata a všichni budeme šťastni. Slibuji Ti, že neudělám nic, co by to mohlo překazit,“ slíbila jsem jí, „ neboj se a nebuď smutná, budeme si psát než se vrátím.“

„ Dobře děvče, jsem ráda, že jsi tak silná a doufám, že Ti to vydrží.“

„ To víš, že ano,“ odpověděla jsem a obejmula jsem ji.“

„ Tak, a teď zpátky do práce, za chvíli příjdou Milerovi,“ řekla máma.

„ Jasně,“ prohodila jsem a šla jsem prostržit stůl.

* * *

Můj bratr Josef byl o 5 let starší než já. Milovala jsem ho, byl to můj hrdina a zachránce. Když jsem měla nějaký problém, vždycky mi pomohl, a já jsem mu byla, za to velmi vděčná. Chránil mně ve škole, a někdy, vzal na sebe vinu, za to, co jsem provedla já. Vždycky říkaval, že mě má rád, a že nenechá nikoho, aby mi ubližoval. Na začátku války, Josef pracoval u železnic. Bylo mu v té době 25 let.

V den jeho smrti, byl velmi šťastný a měl hodně plánů do života. Chtěl se oženit s Fančou, z vedlejší vesnice, mít děti, statek, spokojený a šťastný život. Ale Bůh tomu chtěl, že se toho Josef nedožil.

V ten den, šel do práce jako každý jiný. Než odešel, řekla jsem mu, ať si dává pozor, a je opatrný. Měla jsem pocit, že se stane něco špatného, ale nevěděla jsem co. On jen mávnul rukou, usmál se, řekl mi „ahoj“ a odešel.

To bylo naposled, co jsem ho viděla živého.

Jeho železniční stanice, kde sloužil, byla malá a nepřehledná. Všude byl les a těsně před stanicí byla nepřehledná, prudká zatáčka. Když Josef přehazoval vyhýbku, neviděl vlak, co se k němu blížil a z nějakých nevysvětlitelných důvodů, nefungoval ve vlaku ani přístroj na houkání. Strojvůdce zkoušel brzdit, ale bohužel, nebrzdil.

Vyšetřovatelé nám řekli, že Josef měl rychlou smrt, že byl na místě mrtvý a nic necítil. Ani bolest, ani žal. Jeho pohřeb, byl to nejsmutnější, co jsem do té doby zažila. Byla se s ním rozloučit celá vesnice. Všichni plakali a ani na smuteční hostině pláč neustával. Jak plynul čas, stále mi chyběl a měla jsem pocit, že Josef nezemřel, že někde žije dál, a je šťastný. Snad možná

Kdo ví

* * *

Někdo zaklepal na dveře. Nechala jsem stůl stolem a šla jsem otevřít.

„Tatínku,“ vyjekla jsem a s radostí jsem ho objala.

„To je ale radosti,“ usmívá se táta a opětoval mé objetí.

„Aničko!“ řekla jsem, když jsem ji, zpoza tátova ramene uviděla.

„ Ahoj Jiřko,“ řekla Anči a objaly jsme se taky.

„ No, to je dost, že už jste tady,“ řekla máma „ už jsem myslela, že to nestihnete.“

„ Neboj Andělko, přece bychom si nemohli nechat ujít takovou slávu, vid' Aničko,“ řekl táta a políbil maminku na tvář.

„ Jasně.... jééé, tolik dobrot ...“ řekla Anička s rozzářenýma očima a už se natahovala pro kousek domácí vánočky.

„ Necháš to!“ přikázala jsem jí a lehce jí plácla po ruce, „ to je až k čaji po obědě.“

„ No, jo,“ řekla s nechutí Anežka.

„ Běžte se umýt a převléct, za chvíli tu budou Milerovi,“ přikázala máma a táta s Anežkou poslechli. Já s mámou jsme ještě dokončovali oběd, když jsme uslyšeli další klepání.

Když jsem otevřela dveře, uviděla jsem Milerovi v celé své kráse.

„ Dobrý den, vinšuju,“ řekla jsem zdvořile, „pojd'te dál.“

„ Dobrý den, něco jsme donesli,“ odpověděla paní Milerová a podala mi mísu plnou cukroví.

„ Děkujeme,“ ozvala se máma z kuchyně, „ pojd'te dál, do kuchyně, jen něco tady dodělám.“

Dovedla jsem návštěvu dovnitř. U stolu už seděl táta s Aničkou. Oba vstali a pozdravili se s návštěvou.

„Dobrý den, vinšuju,“ pozdravila Anička a trochu se poklonila.

„ Dobrý den, sousedi,“ pozdravil je táta a podal jim ruku na přivítanou,“ bud'te nám vítáni, rád Vás zase vidím.“

„ Dobrý den, i my Vás,“ odpověděl pan Miler.

Pozdravili se i s maminkou, a za chvíli jsme už seděli u stolu a obědvali.

„ Bylo to výborné, jen co je pravda. Ne nadarmo se o Vás říká, že jste jedna z nejlepších kuchařek široko daleko.“ řekl pan Miler a paní Milerová přikyvovala. Věděla, že je to pravda, a tak nebyla ani rozlobená, když její muž pochválil mou maminku.

Moji a Tončiny rodiče se měli rádi, často se navštěvovali a pomáhali si, jak jen to šlo.

Stejně jako naše rodina, byli Milerovi rolníci, takže chápali a znali problémy, které se u nás občas vyskytly, i když byli o něco bohatší než my, stále se k nám chovali jako k sobě rovným.

Po obědě přišel čas na dárky. Nejprve jsme popřáli Tonči. Dostala krásný svetr, který si z celého srdce přála. Dále prstýnek ode mne, který mě stál celé jmění. Také nějaké peníze od jejích rodičů na přilepšenou, a samozřejmě dopisní papíry a obálky, ať, jak bude pryč, může kdykoliv napsat.

Pak jsem přišla na řadu já. Táta to schválně natahoval, odešel do ložnice a přinesl dvě krabičky a obálku.

„ Jiřinko, přeju Ti, aby jsi byla zdravá a šťastná, aby jsi se nám vrátila u toho Rajchu moc brzy, a aby jsi věděla, že Tě máme moc rádi.“

Podal mi dary a políbil mě na tvář.

Pak mi popřála máma.

„ Tatínek už všechno řekl a já se k tomu přidávám. Hodně štěstí, dceruško, opatruj se.“

V jejích očích jsem viděla slzy, které se snažila zakrýt, ale nedařilo se jí to. Začaly jí stékat po tváři, a mě se začaly zase hrnout do očí. Objaly jsme se a políbily.

Na řadu přišla Anežka, a pak i Milerovi a Tonča.

Otevírala jsem jeden dárek za druhým. Nejprve jsem začala dárky od mých rodičů. Dostala jsem krásný malovaný šátek. V dalším byly obálky a dopisní papíry, a v obálce byly peníze.

„ Šátek máš na památku, ať na nás nezapomeneš, papíry a obálky, aby jsi nám mohla napsat, a peníze, ty Ti určitě přijdou vhod kdykoli,“ řekl se slzami na tváři maminka. Objala jsem jí a povídám.

„ Maminko, to víš, že na Vás nezapomenu a budu Vám psát, tak často, jak budu moci. Vždyt' víte, že Vás všechny mám strašně ráda,“ řekla jsem a usmála jsem se, abych je povzbudila.

Začala jsem otevírat poslední dárek – od Tonči, s velkým napětím. Podívala jsem se Tonču a viděla jsem, jak se potutelně usmívá.

„ Co se směješ, Tončo?“ zeptala jsem se jí.

„ Jenom to otevři, sama uvidíš..,“ a začala se smát ještě více.

Začala jsem dárek co nejrychleji rozbalovat. Najednou jsem uviděla ten samý prstýnek, co jsem jí dala já.

Vyprskly jsme smíchy a spolu najednou jsme zvolaly:

„ Jsme nejlepší kamarádky,“ objaly jsme se a přitom náš smích neustával. Dokonce se k nám přidali i všichni ostatní.

Zbytek dne probíhal nádherně, táta hrál na trumpetu, my jsme zase zpívali, naši otcové si dávali štamprle a my zase bílou kávu s vánočkou.

Byl to prostě můj nejkrásnější den v roce 1944, mé krásné dvacáté narozeniny.

5. KAPITOLA

3.2.1944

V sedm hodin večer jsme vyjeli na nádraží. Tatínek zapřáhl koně do povozu a za chvíli jsme vyjeli. Jeli mě doprovodit všichni, až na Slávu, ten musel zůstat doma a pokluzat dobytek, protože někdo doma zůstat musel a navíc brzy ráno jede zase na frontu. Rozloučil se se mnou doma.

„ Jiřinko, moje malá sestřičko, dávej tam na sebe pozor. A piš, a vrať se nám ve zdraví. Budeme tady na Tebe všichni čekat, ano?“

„ Jistě, neboj se Slávku, vrátím se, vdám se a budu mít děti, a všichni budeme šťastni.“

„ Dobrá, dobrá, tak už běž, už Tě čekají.“

„ Dobře, už jdu, pojd' mě ještě obejmout,“ zažadonila jsem.

Obejmuli jsme se a Slávek podotknul:

„ Bud' tam opatrná.“

„ Budu, a prosím, ty taky, na té frontě,“ řekla jsem. Sláva jen kývl hlavou a já jsem jen doufala, že se, ve zdraví, velmi brzy uvidíme.

Na nádraží jsme přijeli v 8.45, už tam byli Milerovi s Tončou, a desítky dalších mladých i starších lidí. Všichni se objímali, plakali a loučili se. A my, i když jsme nechtěli, jsme udělali totéž.

„ Dávej na sebe, děvče, pozor a nezapomeň, cos nám slíbila,“ řekla máma a začala plakat. Obejmula jsem ji a slzy mi stékaly po tváři.

„ Neboj se mami, nezapomenu, vrátím se. Mám Tě moc ráda. Bud', prosím, silná,“ řekla jsem jí.

„ Neboj dcerko, já se o ně postarám, a Ty se nám ve zdraví vrať a piš, ať víme, co s Tebou je,“ řekl táta a v slzách jsme se obejmuli.